

Maakuntajohtaja

31.10.2023

Pentti Mäkinen

Etelä-Savon maakuntaliitto

Tervetuloa Itä-Suomen liikennejärjestelmäpäiville. Nämä päivät ovat juuri nyt vahvasti ajan hermolla. Liikenne on päivittäin julkisuudessa. Sunnuntaina Helsingin Sanomissa oli liikenne- ja viestiministerin Lulu Ranteen haastattelu, jossa hän lupaili niukkuutta liikenteen rahoitukseen.

Hallituksen säästökuuri kohdistuu muiden sektoreiden ohella myös liikenteeseen. Samaan aikaan suomalaisilla on huoli liikenteen palvelukyvystä, teiden ja rautateiden kunnosta.

Kansalaisten aiheelliset huolet törmäävät valtiontalouden tiukkoihin säästötavoitteisiin. Liikenneinfran rahoitus tulee pääosin valtiolta. Lopulta poliitikot tekevät valinnat, mihin kohteisiin rahaa käytetään.

Tänään ja huomenna on odotettavissa mielenkiintoisia alustuksia. Hallitusohjelmasta, elinkeinoelämän odotuksista ja erilaisista ratkaisuista liikennetarpeiden tyydyttämiseen.

Itä-Suomessa käymme tiivistä ja rakentavaa vuoropuhelua, kaupunkien, kuntien, valtion viranomaisten, elinkeinoelämän ja maakuntaliittojen kesken. Tiet eivät pääty maakuntien tai kaupunkien taikka kuntien rajoille.

Liikennejärjestelmän rakentaminen edellyttää pitkäjänteistä yhteistyötä suunnittelua, jonka tulokset näkyvät usein vasta vuosikymmenten kuluttua. Käynnissä oleva Itärata hanke on siitä hyvä esimerkki.

Muutamia huomioita ajankohtaisista aiheista:

1. Hallitusohjelma ohjaa liikenteen rahoitusta hallituskaudeksi ja pidempäänkin. Onkin tärkeää, että hallitusohjelmaan sisältyvä infrapaketti ja Väyläviraston pitkän aikavälin investointiohjelma nivoutuvat yhteen ja niiden tavoitteet ovat yhdenmukaiset.
2. Muuttunut turvallisuuspoliittinen ja geopoliittinen tilanne on nopeasti muuttanut liikennevirtoja Suomen sisällä. Se on näkynyt erityisesti Itä-Suomen tie- ja raideliikenteen voimakkaana kasvuna. Toimiva tavaraliikenne tukee Itä-Suomen yritysten kilpailukykyä.
3. Suomi on ulkomaanliikenteen osalta käytännössä saari. Emme voi tulevaisuudessa luottaa pelkästään Itämeren turvallisuuteen. Niin sotilaallinen turvallisuus kuin huoltovarmuus ovat nostaneet yhteyden Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan kautta Atlantille vakavasti harkittavaksi vaihtoehdoksi Itämeren liikenteelle. täydentäjäksi. Sotilaallisen liikkuvuuden rahoitus (Military Mobility) voi tulevaisuudessa täydentää siviilikäyttöön ensisijaisesti tarkoitettujen liikenneväylien rahoitusta.

4. Harvaan asutussa Itä-Suomessa joukkoliikenteen merkitys tulee korostumaan. Valitettavasti julkisen rahoituksen näkymät eivät tue joukkoliikenteen kehittämistä jotta palvelut olisivat harvaan asutuilla alueilla asuvien ihmisten saavutettavissa. Joukkoliikenteen merkitys korostuu, mikäli julkiset sote-palvelut keskittyvät, kuten nyt näyttää, yhä harvempiin keskuksiin. Myös matkailun vastuullisuus luo odotuksia joukkoliikenteen kehittämiseksi.
5. Liikenneväylien kehittäminen vaatii suunnitteluvalmiuden jatkuvaa ylläpitoa. Liikennehankkeita tehdään tulevaisuutta varten. Suunnittelua varten on oltava voimavaroja. Tarvitsemme näkymän pitkälle tulevaisuuteen ja sen toteuttamiseen uskottavat suunnitelmat.
6. Jääminen pussinperäksi on uhka monelle seutukunnalle. Suomeen ei saa jäädä seutuja tai jopa maakuntia, joiden kokonaissaavutettavuus on heikkenemässä, koska yhtenäistä kuvaa seudun saavutettavuudesta ei ole. Lentoliikenne, tieliikenne ja raideliikenne muodostavat kokonaisuuden, jolla varmistetaan koko Suomen saavutettavuus.

Toivotan teille oikein antoisia päiviä liikenteen parissa.